

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна академія»

Кафедра маркетингу та торговельного підприємництва

ДИПЛОМНЕ ПРОЄКТУВАННЯ

*Методичні вказівки
до виконання кваліфікаційних робіт на здобуття
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти*

*для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
денної та заочної форм здобуття освіти спеціальностей:
071 Облік і оподаткування, 073 Менеджмент,
075 Маркетинг, 076 Підприємництво та торгівля*

**Харків
2025**

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна академія»

Кафедра маркетингу та торговельного підприємництва

ДИПЛОМНЕ ПРОЄКТУВАННЯ

Методичні вказівки
до виконання кваліфікаційних робіт на здобуття
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
денної та заочної форм здобуття освіти спеціальностей:
071 Облік і оподаткування, 073 Менеджмент,
075 Маркетинг, 076 Підприємництво та торгівля

Затверджено
Вченою радою ННІ «УІПА»
протокол № від

Харків
2025

Дипломне проектування : метод. вказівки до виконання кваліфікаційних робіт на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» денної та заочної форм здобуття освіти спец.: 071 Облік і оподаткування, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 076 Підприємництво та торгівля / ННІ "Укр. інж.-пед. академія" ХНУ ім. В.Н. Каразіна; упоряд.: В. І. Чобіток, М. М. Чуйко. – Харків, 2025. – 52 с.

Методичні вказівки містять загальні положення, послідовність підготовки кваліфікаційної роботи, вибір теми кваліфікаційної роботи, вимоги до змісту кваліфікаційної роботи, вимоги до оформлення та захисту кваліфікаційної роботи.

В методичних вказівках наведено приклади оформлення кваліфікаційної роботи, демонстраційного матеріалу до кваліфікаційної роботи, списку використаних джерел та інше.

Рецензенти:

Костін Ю.Д. – д.е.н., проф., професор кафедри маркетингу та торговельного підприємництва ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія»;

Обруч Г.В. – д.е.н., проф., професор кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом Українського державного університету залізничного транспорту.

Відповідальний за випуск : В. І. Чобіток, д-р екон. наук, проф.

ЗМІСТ

стор.

Загальні положення.....	5
Послідовність підготовки кваліфікаційної роботи.....	7
Вибір теми кваліфікаційної роботи.....	9
Керівництво підготовкою кваліфікаційних робіт.....	9
Вимоги до змісту кваліфікаційної роботи.....	10
Вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи.....	17
Порядок захисту кваліфікаційних робіт.....	25
Додатки.....	27

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Процес навчання здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальностями 071 «Облік і оподаткування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво та торгівля» завершується виконанням бакалаврської кваліфікаційної роботи, що є одним з етапів формування професійної компетентності.

Національна рамка кваліфікацій (НРК) представляє собою інструмент, призначений для налагодження ефективної взаємодії сфери освітніх послуг та ринку праці.

При цьому вона повинна вирішувати наступні стратегічні завдання:

- введення європейських стандартів та принципів забезпечення якості освітніх послуг із врахуванням вимог роботодавців до знань, умінь та компетенцій випускників навчальних закладів;
- забезпечення гармонізації національних норм законодавства у сфері освіти та соціально-трудових відносин;
- сприяння національному та міжнародному визнанню кваліфікацій, здобутих в Україні.

НРК охоплює весь спектр кваліфікацій, здобутих в процесі формального, неформального, інформального навчання, зокрема загальної середньої та вищої освіти і є невід'ємною складовою національної системи кваліфікацій.

Отримання результатів, оформлених у вигляді кваліфікаційної роботи, має свої принципи, методи, техніку і технологію. Мета даних методичних рекомендацій – надання допомоги здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в оптимальній організації діяльності з виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи через ознайомлення з принципами її побудови, принципами й методами встановлення новизни, достовірності та практичної значущості наукових результатів. Також даними методичними рекомендаціями визначаються загальні вимоги до організації процесу виконання кваліфікаційних робіт, їх структури і змісту, порядку захисту і оформлення.

Накопичення наукових фактів у процесі дослідження – завжди творчий процес, в основі якого лежить задум автора, його ідея. Бакалаврська кваліфікаційна робота є самостійною науково-кваліфікаційною роботою, у якій сформульовані та обґрунтовані наукові положення, сукупність яких можна класифікувати як нову ідею або обґрунтування підходів щодо вирішення конкретної проблеми. Ідеї народжуються із практики, спостереження

навколишнього світу і потреб життя, у їх основі – реальні факти і події. Розвиток ідеї до стадії вирішення завдання звичайно здійснюється як плановий процес наукового дослідження. У кожному науковому дослідженні можна виділити два рівні: емпіричний, на якому відбувається процес накопичення фактів, та теоретичний – досягнення синтезу знань у формі наукової теорії.

Кваліфікаційна робота повинна мати характер науково-прикладних досліджень за обраною студентом темою і мати практичне значення для удосконалення діяльності суб'єктів господарювання.

Мета виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи – підвищення рівня наукової кваліфікації автора шляхом обґрунтування та розробки нових підходів до розв'язання конкретної, актуальної проблеми в галузі діяльності суб'єктів господарювання; розвиток навичок науково-дослідної роботи; формування вміння розробляти напрямки удосконалення вирішення комплексу практичних питань, пов'язаних з проблемою, поставленою в роботі.

Процес підготовки кваліфікаційної роботи передбачає:

- 1) вибір теми роботи з урахуванням рекомендованої кафедрою тематики та обґрунтування її актуальності;
- 2) постановку мети і конкретних завдань дослідження;
- 3) визначення об'єкта, предмета і методів дослідження;
- 4) узагальнення законодавчої бази, нормативно-правових та інструктивних матеріалів, літературних та інших джерел з досліджуваної теми;
- 5) розгляд теоретичних аспектів вирішення проблеми, поставленої в роботі;
- 6) збір практичного матеріалу з обраної теми та аналіз стану проблеми на його основі;
- 7) розробку та обґрунтування методичних рекомендацій та практичних підходів, які повинні надати шляхи вирішення завдань, що поставлені в кваліфікаційній роботі;
- 8) формулювання висновків і оцінку одержаних результатів;
- 9) оформлення та захист кваліфікаційної роботи.

ПОСЛІДОВНІСТЬ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Діяльність здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти щодо виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи розпочинається з вибору теми та отримання на випускаючій кафедрі завдання з методичними рекомендаціями відносно її розробки. На етапі вибору теми розпочинається співпраця здобувача з керівником роботи.

Для систематизації підготовки кваліфікаційної роботи необхідно розробити та узгодити з керівником її детальну структуру. Виконання роботи має проходити за графіком, що затверджується випускаючою кафедрою.

Під час написання кваліфікаційної роботи потрібно не менше одного разу на тиждень зустрічатися з призначеним випускаючою кафедрою керівником для своєчасного коригування шляхів розробки окремих питань обраної теми. Керівник оцінює рівень готовності дипломної роботи за станом на 1 та 15 числа кожного місяця і звітує про відхилення від графіка написання роботи перед завідувачем кафедри на засіданнях кафедри (*з відміткою у протоколі засідання кафедри*).

Перед остаточним оформленням чистового варіанту роботи здобувач повинен подати керівнику завершену чернетку всіх розділів, вступу, висновків та списку використаних джерел. Оформлення тексту чернетки наближається до вимог, які ставляться до готової роботи, що допоможе заздалегідь позбутися зайвих помилок при написанні чистового варіанта роботи. Разом із схваленням чернетки керівник розглядає пропозиції студента щодо варіантів графічного матеріалу та надає рекомендації відносно його оформлення.

Після остаточного оформлення чистового варіанта кваліфікаційної роботи автор має підписати її сам, отримати підписи консультантів. Після цього робота подається керівнику разом із чернеткою та графічним матеріалом, електронним варіантом роботи. Керівник ставить підпис на титульному аркуші роботи, складає відгук з рекомендацією її до захисту і конкретизованою оцінкою.

Наступним етапом є проходження перевірки тексту роботи на плагіат згідно Кодексу академічної доброчесності Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

За результатами проходження кваліфікаційної роботи на плагіат отримується акт перевірки від відповідального за проведення даної роботи.

Далі кваліфікаційна робота подається на зовнішнє рецензування науковому працівнику або досвідченому висококваліфікованому спеціалісту. Рецензія складається за формою, наведеною в додатку.

Разом з відгуком, рецензією та графічним матеріалом кваліфікаційна робота надається до комісії з нормоконтролю. Член комісії з нормоконтролю ставить підпис.

Підписана членом комісії з нормоконтролю робота, відгук керівника, рецензія, акт перевірки на плагіат та графічний матеріал надаються завідувачу випускаючої кафедри для остаточного затвердження. В момент представлення здобувачем комплекту матеріалів кваліфікаційної роботи завідувач кафедри надає особисто кожному здобувачу Лист зауважень (додаток) для відображення результатів остаточного контролю за дотриманням усіх необхідних вимог щодо процедури допуску її до захисту.

Тільки після підпису завідувача кафедри кваліфікаційну роботу опрацьовують у тверду палітурку. На зворотному боці палітурки прикріплюється конверт, до якого вкладається відгук керівника, рецензія та акт перевірки на плагіат.

Для захисту кваліфікаційної роботи має бути підготовлена доповідь з обов'язковим обґрунтуванням актуальності теми роботи, її мети та основних результатів з посиланнями на графічний матеріал. До захисту студент має підготувати **презентацію в PowerPoint** (не менше 10 слайдів).

ВИБІР ТЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Виконання кваліфікаційної роботи розпочинається вибором теми та затвердженням її кафедрою. Вибір теми вирішальним чином обумовлює результат дослідження. При обранні теми основними критеріями повинні бути актуальність, новизна і перспективність; наявність теоретичної бази; можливість виконання теми на даному підприємстві; можливість отримання від впровадження результатів дослідження економічного ефекту тощо.

Тематика кваліфікаційних робіт опрацьовується випускаючою кафедрою, виходячи із завдань, що впливають з програми підготовки бакалаврів, актуальності й можливості проведення науково-дослідної роботи з тих чи інших питань протягом часу, передбаченого навчальним планом.

З метою забезпечення відповідності тематики робіт сучасним вимогам конкретний перелік тем кожного року переглядається та затверджується кафедрою.

Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт наведена в додатку.

Для вибору теми кваліфікаційної роботи здобувачі особисто подають заяву. Обрана тема погоджується та уточнюється з керівником, після чого слухачі розробляють план і календарний графік роботи, який має відповідати календарному графіку (*у завданні до кваліфікаційної роботи*), затвердженому кафедрою.

Відповідно до теми для виконання роботи здобувачу видається завдання за встановленою формою (додаток).

КЕРІВНИЦТВО ПІДГОТОВКОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Керівником кваліфікаційної роботи призначається один із провідних викладачів випускаючої кафедри. До основних функцій керівника належать:

допомога здобувачу в уточненні теми роботи та розробці її плану;

орієнтація на збір необхідної для написання роботи інформації в період переддипломної практики;

рекомендації щодо вибору джерел наукової, методологічної та спеціальної літератури;

консультації відносно змісту роботи;

контроль за виконанням окремих етапів роботи відповідно до затвердженого кафедрою графіка;

поради щодо оформлення роботи, підготовки доповіді та графічного матеріалу;

складання відгуку про роботу.

Керівник кваліфікаційної роботи звертає увагу здобувача на наявні недоліки в роботі (оформлення, стиль, орфографія та пунктуація, зміст підрозділів, послідовність викладення тексту), але не виправляє їх сам.

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Структура кваліфікаційної роботи носить стандартизований характер і повинна містити:

титульний аркуш, завдання, анотації, зміст, вступ, основну частину, висновки, список використаних джерел (література), додатки.

Титульний аркуш кваліфікаційної роботи (додаток) містить: найменування вищого навчального закладу та випускаючої кафедри; тему роботи; дані про автора роботи; науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по-батькові керівника та консультантів; місто, рік.

Завдання до кваліфікаційної роботи розміщується безпосередньо після титульного аркуша (додаток).

Анотація до роботи на двох мовах (українською та англійською) – 12 шрифт (див. приклад цього документу в додатку).

Зміст розміщується після завдання до кваліфікаційної роботи. Зміст містить найменування та номери початкових сторінок вступу, усіх розділів і підрозділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Приклад оформлення змісту наведено в додатку.

У вступі розкривають сутність та стан наукового питання, його значущість, актуальність його розробки, формулюються мета і завдання роботи, об'єкт і предмет, обрані методи дослідження та їх практичне значення. Рекомендований обсяг вступу – 3-5 сторінок. Викладаючи вступ, необхідно дотримуватись такої послідовності:

Обґрунтування актуальності обраної теми – початковий етап будь-якого дослідження. Стосовно кваліфікаційної роботи поняття «актуальність» має одну особливість. Як зазначалося вище, кваліфікаційна робота є кваліфікаційною працею, і те, як її автор демонструє вміння обрати тему і наскільки правильно він цю тему розуміє й оцінює з точки зору своєчасності та значущості, характеризує його наукову зрілість і професійну підготовленість. При висвітленні актуальності потрібно висвітлити головне – сутність проблеми, з чого й випливає актуальність теми. Проблема завжди виникає тоді, коли старе знання вже виявило свою неспроможність, а нове ще не набуло розвинутої форми. Таким чином, проблема в науці – це суперечлива ситуація, яка вимагає свого вирішення. Для з'ясування стану розробки обраної теми складається короткий огляд літератури, з якого можна зробити висновок, що дана тема ще не розкрита (розкрита лише частково, або не в тому аспекті), і тому вимагає подальшого розроблення.

Мета і завдання дослідження. Формулюється мета роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Метою кваліфікаційної роботи може бути, наприклад, розробка і наукове обґрунтування методичних

основ відносно підходів до управління (організації, обліку, аналізу) конкретним видом операцій. Завдання формулюються у формі переліку (вивчити..., описати..., визначити..., дослідити..., з'ясувати сутність..., показати..., узагальнити..., встановити..., виявити..., довести..., впровадити..., вивести залежність..., встановити взаємозв'язок..., проаналізувати..., розробити..., дати рекомендації та ін.). Формулювати завдання необхідно якомога ретельніше, оскільки опис їхнього вирішення становить зміст підрозділів кваліфікаційної роботи.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єкт – це процес або явище, що породжують проблемну ситуацію і обрані для вивчення. Предмет – це те, що міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. Наприклад, при виконанні теми, пов'язаної з дослідженням ресурсного потенціалу, об'єктом може бути діяльність вітчизняних підприємств на ринку залучення та розміщення ресурсів; предметом – ресурсний потенціал вітчизняних підприємств.

Методи дослідження. Подається перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перерахувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом.

Практичне значення одержаних результатів. Коротко характеризуються основні прикладні результати роботи, визначається можлива галузь їх впровадження та їх вплив на проблему, яка при цьому вирішується. Зазначається, що наукові результати кваліфікаційної роботи знайшли практичне застосування у діяльності окремих суб'єктів господарювання, що підтверджується відповідними довідками. Також указуються напрямки застосування розроблених методичних рекомендацій у практичну діяльність суб'єктів господарювання.

Основна частина кваліфікаційної роботи складається з розділів та підрозділів. У розділах основної частини детально розглядаються методика і техніка дослідження і узагальнюються результати. Економічна частина складається з трьох розділів: теоретичного, експериментального (аналітично-дослідницького) та проектного. Наприкінці кожного з розділів автором подаються коментарі, які повинні містити: коротку суть результату; формулювання новизни (за результатами досліджень); обґрунтування

достовірності результату; практичну цінність отриманого результату.

Перший розділ кваліфікаційної роботи носить теоретичний характер. У ньому обґрунтовується теоретична база обраної проблеми, виконується її макроекономічний аналіз, дається огляд літературних джерел, нових розробок.

У першому розділі висвітлюються основні теоретичні положення досліджуваної теми на основі вивчення сучасної наукової літератури. Особлива увага приділяється дискусійним проблемним питанням: різні точки зору необхідно критично проаналізувати, і на основі цього сформулювати і аргументувати свою думку. У цьому розділі є обов'язковими посилання на використану літературу (обов'язковим є посилання на сучасну наукову літературу, а також наукові публікації).

Огляд літературних джерел – найвища форма узагальнення інформації. Він систематизує зміст багатьох документів за основними напрямками їх використання. При цьому повинна надаватись аргументована оцінка використаних відомостей. Загальна методика складання огляду включає: з'ясування стану питання, ознайомлення з темою та з'ясування її меж, складання попереднього плану огляду, відбір найбільш цінного матеріалу, аналіз джерел, їх оцінка та співставлення, групування зведень, їх узагальнення, висновки та рекомендації на основі даного огляду. Огляд повинен повно та систематизовано відображувати стан предмету дослідження. Положення, що містяться в ньому, повинні дозволяти об'єктивно оцінювати науково-прикладну значущість досліджуваної проблеми, правильно вибирати шляхи та засоби досягнення мети, поставленої в роботі.

В огляді літератури автор окреслює основні етапи розвитку наукової думки за поставленою проблемою. Стисло, критично висвітливши роботи попередників, здобувач вищої освіти повинен назвати ті питання, які залишилися невирішеними і, отже, визначити своє місце у розв'язанні проблеми.

Типовими помилками, що допускаються здобувачами вищої освіти в теоретичному розділі роботи є:

- подання теоретичної інформації без її подальшого критичного аналізу;

- підрозділ складається здебільшого з витягу із законодавчого акту;

- подання в розділі довідкової і загальновідомої інформації;

- подання інформації винятково в текстовій формі без підкріплення її порівняльними таблицями і наочними рисунками.

У другому розділі кваліфікаційної роботи надається фінансово-економічна характеристика об'єкта дослідження, розкриваються стан і перспективи його розвитку. При складанні характеристики об'єкта дослідження потрібно навести такі дані: його повне найменування, форму власності, призначення, підпорядкованість, коротку історичну довідку, організаційну структуру, склад основних підрозділів та виконавців, їх функції. Далі на основі форм звітності зібрати дані за основними показниками діяльності об'єкта дослідження за 3-5 попередні періоди. Зібрані дані треба оформити у вигляді таблиць, діаграм, графіків.

Важливою складовою аналітично-дослідницького розділу кваліфікаційної роботи є аналіз організації вирішення досліджуваних проблем суб'єктів господарювання з метою виявлення позитивних сторін та існуючих недоліків. Критеріями такої оцінки є рівень науково-теоретичного розвитку, методологічна база, позитивний досвід різних сфер в нашій та зарубіжних країнах.

При виконанні аналітично-дослідницького розділу здобувач вищої освіти повинен використати практичні матеріали, зібрані у процесі підготовки до написання кваліфікаційної роботи. Важливим при здійсненні аналізу є виконання необхідних розрахунків (у динаміці за 3-5 років). Вони повинні бути вірогідними, достатніми та виконуватися відповідно до чинних методик.

Дослідницька складова розділу є обов'язковою для всіх кваліфікаційних робіт. При дослідженні використовуються методи спостереження, компаративного (порівняльного) аналізу, моделювання, теорії ймовірності, математичної статистики, методи соціальних досліджень (опитування, анкетування) та ін.

Як результати дослідження можуть виступати емпіричні, графічні та інші залежності, проекти нормативних актів, моделі, схеми та структури, фінансово-економічні рішення, розроблені методики тощо.

Результати дослідження мають бути використані в проектному розділі для обґрунтування конкретних пропозицій та рекомендацій.

Здобувач вищої освіти повинен продемонструвати вміння самостійно проводити наукові дослідження, застосовувати сучасні економіко-математичні методи та інші методи наукового пізнання, надавати науково-аналітичну характеристику новим явищам, а також використовувати нові знання для конкретних прикладних рішень.

Типовими помилками, що допускаються здобувачами вищої освіти в аналітичному розділі роботи, є:

- проведення аналітичних дій без обґрунтування необхідності їх проведення;

- відсутність чітких висновків після побудованих таблиць, графіків, рисунків;

- відсутність структурно-логічного зв'язку між аналітичними діями;

- робота присвячена більшою мірою оцінно-аналітичним процедурам, а ключове слово у назві роботи (управління, аналіз, планування тощо) залишились поза увагою автора.

Третій розділ – найбільш важлива частина кваліфікаційної роботи.

У цьому розділі на базі теоретичного узагальнення і аналізу обраної як предмет дослідження проблеми обґрунтовуються нові підходи до її вирішення, теоретичні, нормативні, методичні та практичні пропозиції.

У третьому розділі розробляються рекомендації з підвищення ефективності суб'єктів господарювання та послуг у межах досліджуваної проблеми: активізація розвитку в Україні, запобігання фінансової та платіжної кризи, оптимізація грошового обігу, раціоналізація управління активно-пасивними операціями, розширення напрямків інвестиційної діяльності, лібералізація валютного та фондового ринків, зміцнення фінансової стійкості, підвищення прибутковості, застосування нових видів послуг, використання дієвих методів аналізу та оцінки суб'єктів господарювання.

Обов'язковою умовою якісного виконання проектного розділу є застосування сучасної комп'ютерної техніки, економіко-математичних методів та моделей, результатів наукових досліджень.

Рекомендації та пропозиції повинні мати наукову мотивацію та впливати з аналізу фактичного матеріалу, тобто з аналітичного розділу.

Зміст третього розділу найбільш повно розкриває здатність здобувача вищої освіти до самостійної роботи, виявляє його вміння використовувати теоретичні знання в конкретних умовах практичної діяльності.

Типовими помилками, що допускаються здобувачами вищої освіти в оптимізаційному розділі роботи, є:

рекомендації більшою мірою присвячено проблемам оптимізації предмета дослідження у загальному плані і не порушуються питання практичного його застосування до суб'єкту господарювання, що досліджується;

інформація у третьому розділі дублює інформацію першого чи другого розділу;

відсутні чіткі висновки за результатами проведених досліджень: на чому воно ґрунтувалося, як відбувалося і що дало (які резерви поліпшення діяльності підприємства було ідентифіковано у попередніх розділах);

відсутній структурно-логічний зв'язок між аналізом, проведеним у другому розділі і напрямками пошуку резервів оптимізації, які повинні бути викладені у третьому розділі.

Усі розділи роботи повинні бути пов'язані між собою, тому особливу увагу потрібно звертати на логічні «переходи» від одного розділу до іншого й в середині розділу – від питання до питання.

Другий і третій розділи кваліфікаційної роботи повинні бути широко проілюстровані відповідними схемами, графіками, таблицями. Кількість ілюстрацій не обмежена, але їх повинно бути не менше восьми-десяти.

Висновки кваліфікаційної роботи виконують роль закінчення, обумовленого логікою проведення дослідження у формі синтезу накопиченої в основній частині наукової інформації. Цей синтез – послідовне, логічне викладення отриманих підсумкових результатів та їх співвідношення з загальною метою і конкретними завданнями, поставленими і сформульованими у вступі. У висновках стисло узагальнюється виконане дослідження: визначається не тільки його наукова новизна і теоретична значущість, які впливають з кінцевих результатів, а й практична цінність.

Перелік використаних джерел. У цьому розділі в алфавітному порядку або за порядком згадування в тексті наводяться використані законодавчі, нормативні акти, літературні джерела з досліджуваної проблеми.

Рекомендована загальна кількість позицій у переліку використаної літератури має бути не менше, ніж 60 джерел.

Опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи. Перелік використаної літератури та додатки не входять у загальний обсяг кваліфікаційної роботи.

До переліку джерел не включаються праці, на які немає посилання у тексті кваліфікаційної роботи і вони фактично не були використані.

У списку літератури обов'язково повинні бути посилання на зарубіжну літературу, а також переважна кількість сучасної наукової літератури (статті, монографії).

До додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття кваліфікаційної роботи: використані у роботі дані про діяльність об'єкта дослідження за останні 3-5 років; проміжні математичні доведення, формули та розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних; інструкції і методики, опис алгоритмів і програм вирішення задач на ПЕОМ, які розроблені в процесі виконання роботи; ілюстрації допоміжного характеру.

Додатки повинні обов'язково містити:

- 1) Комплект ілюстративного матеріалу, що використовується при захисті.
- 2) Копії опублікованих здобувачем вищої освіти тез доповідей на конференціях, наукових статей за весь період навчання (окремий титульний аркуш додатку).
- 3) Копії сертифікатів, які отримав здобувач вищої освіти додатково протягом періоду навчання, що підтверджують сформовані у нього певні професійні компетентності (окремий додаток).

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота виконується державною мовою України. Виклад змісту кваліфікаційної роботи повинен бути літературним, чітким і ясным.

Оскільки робота є кваліфікаційною працею, її мові і стилю слід приділити серйозну увагу. Стиль роботи має бути науковим. Для наукового тексту характерними є смислова завершеність, цілісність і зв'язність. Важливим засобом вираження логічних зв'язків є спеціальні функціонально-синтаксичні засоби зв'язку, що вказують на послідовність розвитку думки (спочатку, насамперед, потім, по-перше, по-друге, отже), заперечення (проте, але, у той час як, тим не менше), причинно-наслідкові відношення (таким чином, тому, завдяки цьому, відповідно до цього, внаслідок цього), перехід від однієї думки до іншої (звернімося до..., розглянемо..., зупинимось на..., розглянувши..., перейдемо до..., необхідно зупинитися на...), результат, висновок (отже, значить, як висновок, на закінчення зазначимо, усе сказане дає змогу зробити висновок, підсумовуючи, слід сказати...).

Кваліфікаційну роботу слід виконувати тільки за допомогою комп'ютера шрифтом Times New Roman (розмір шрифту 14) з інтервалом 1,5 на одній стороні листа білого паперу формату А4 (210х297 мм).

Обсяг основної частини кваліфікаційної роботи повинен становити приблизно 60-70 сторінок.

Текст роботи необхідно розміщувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «ЛІТЕРАТУРА», «ДОДАТКИ» пишуть великими літерами симетрично до тексту (не дозволяється їх підкреслювати, переносити в них слова). Заголовки підрозділів пишуть маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Абзаци починають з відступу, що дорівнює 12,5 мм. Крапку в кінці заголовка не ставлять.

Кожен розділ кваліфікаційної роботи треба починати з нової сторінки. На попередній сторінці при цьому повинно бути не менше 10 рядків тексту.

Відстань між заголовком розділу і заголовком підрозділу повинна дорівнювати 2-3 рядкам (приблизно 30 мм), між заголовком підрозділу та наступним текстом повинна дорівнювати 1-2 рядкам (приблизно 20 мм), між

заголовком підрозділу і останнім рядком попереднього тексту (у разі, коли закінчення одного і початок іншого підрозділу розміщуються на одній сторінці) – 2 рядкам. При цьому після заголовку підрозділу і відповідного відступу на сторінці повинно бути розміщено не менше 3 рядків тексту.

Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами.

Першою сторінкою кваліфікаційної роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок роботи. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять. Другою сторінкою є завдання до кваліфікаційної роботи. На цій сторінці також не ставлять номер.

Наступною сторінкою є зміст, який теж не нумерується. Якщо «ЗМІСТ» розміщується на двох сторінках, то друга сторінка також не повинна мати номер.

На першій сторінці «ВСТУПУ» номер листа не ставиться. На наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці, залишаючи праве поле 10 мм.

Нумерація розділів у кваліфікаційній роботі повинна бути наскрізною арабськими цифрами від центру сторінки. Назву розділу пишуть ВЕЛИКИМИ літерами, наприклад:

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. Потім у тому ж рядку пишуть заголовок підрозділу, наприклад:

1.2. Система показників оцінки ефективності формування та використання кадрового потенціалу

Ілюстрації (схеми, графіки) і таблиці необхідно подавати в магістерській роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, які розміщені на окремих сторінках кваліфікаційної роботи, включають до загальної нумерації сторінок.

Ілюстрації позначають словом «Рис. » і нумерують послідовно в межах розділу, за виключенням ілюстрацій, поданих у додатках.

Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: «Рис.1.2» (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назву і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в магістерській роботі подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (таблиця друга першого розділу).

При переносі частини таблиці на інший лист (сторінку), слово «Таблиця» і її номер вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження табл.» (якщо це друга чи наступна частина) і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 1.2».

Формули в кваліфікаційній роботі (якщо їх більше одної) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого поля листа на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

Ілюстрації

Ілюстрації повинні мати змістовну назву, яку розміщують після номера ілюстрації. При необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (підрисунковий текст).

Відстань між останнім рядком попереднього тексту і ілюстрацією (з числовими значеннями даних), між ілюстрацією і її назвою, між назвою ілюстрації і пояснювальними даними до неї, між назвою ілюстрації (або пояснювальними даними) і наступним текстом повинна дорівнювати 1 рядку. Підпис ілюстрації здійснюється з абзацного відступу.

Ілюстрації розміщують (без рамки-контуру по периметру) після посилання на них у тексті, наприклад: «...ПАТ «Харківський метизний завод» постійно розширює свою діяльність, про що свідчить динаміка чистого прибутку (збитку) та інших фінансово-економічних показників (рис. 1.5)».

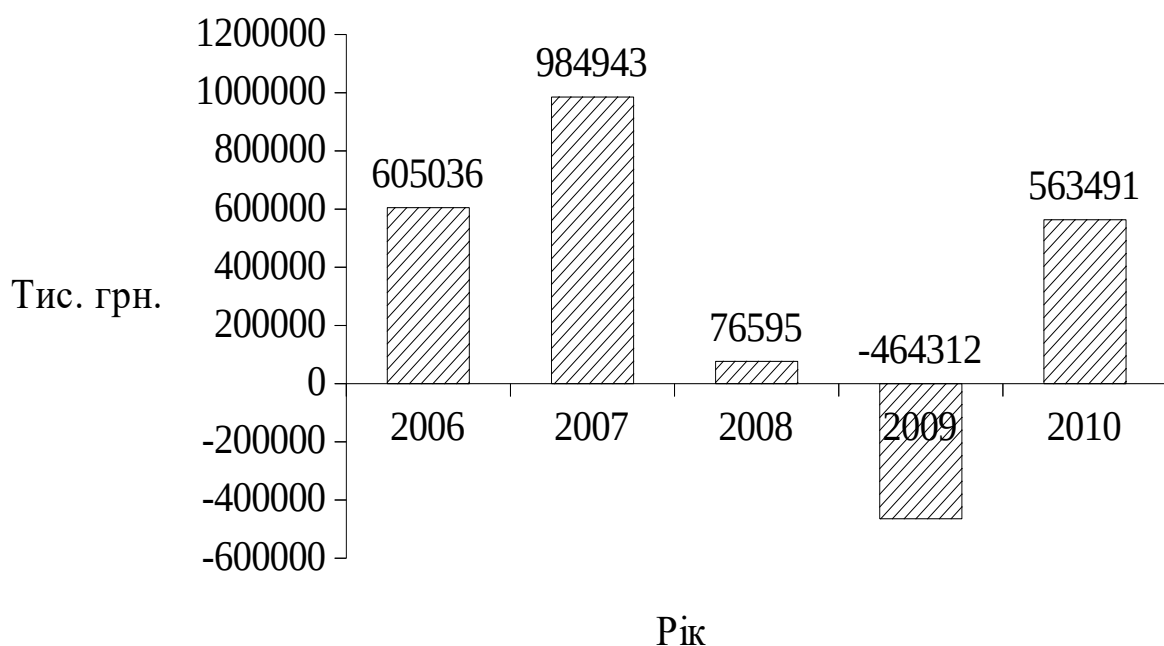

Рис. 1.5. Динаміка чистого прибутку (збитку) ПАТ «Харківський метизний завод» у 2006-2010 роках

Далі необхідно зробити висновки відносно динаміки показників, наведених на рис. 1.5. Не можна закінчувати розділ або підрозділ ілюстрацією без тексту на сторінці.

Таблиці

Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлятися у вигляді таблиць. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею

симетрично до тексту. Назву таблиці і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву не підкреслюють.

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків повинна бути не меншою 8 мм. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

Приклад побудови таблиці:

Таблиця 2.1

Структура випуску товарної продукції

Показники	2021 рік		2022 рік		2023 рік	
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %
1	2	3	4	5	6	7
Випуск товарної продукції, всього						
в т.ч.: паротурбінне обладнання						
гідротурбінне обладнання						
.....						

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті, таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеної роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш.

При перенесенні таблиці на інший аркуш (сторінку) назву вміщують тільки над її першою частиною, усі графи частини першої нумерують арабськими цифрами. На другому аркуші після слів «Продовження табл. (номер)» повторюють нумерацію граф таблиці. Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах однієї сторінки.

1	2	3	4	5	6	7
запчастини для енергообладнання						
інша продукція						

Відстань між словом «Таблиця» і останнім рядком попереднього тексту повинна дорівнювати 1 рядку. Назва таблиці пишеться на наступному рядку. Відстань між назвою таблиці і головкою таблиці, а також між таблицею і наступним текстом повинна дорівнювати 1 рядку. Після головки таблиці на сторінці повинно бути розміщено не менше 2 рядків таблиці.

Примітка. Для компактного подання даних великих таблиць в основному тексті дозволяється формувати їх матеріал **10 шрифтом з інтервалом 1,0**, або виносити їх у окремі додатки.

Формули

У кваліфікаційних роботах формули розміщують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються. Вище та нижче кожної формули повинно залишатися не менше однієї вільної строки. Номер формули вказують на рівні формули в дужках у крайньому правому положенні на рядку.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони дані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Наприклад:

Узагальнюючим показником рівня кваліфікації робочих є середній тарифний розряд, що розраховується за формулою:

$$\bar{P} = \frac{\sum_{i=1}^n P_i \cdot \chi_i}{\sum_{i=1}^n \chi_i}, \quad (2.2)$$

де $\bar{P}$ – середній тарифний розряд;

P_i – i -й розряд;

$Ч_i$ – чисельність робочих i -го розряду;

n – кількість розрядів.

Посилання

При написанні кваліфікаційної роботи необхідно давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати з яких наводяться в роботі. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

Посилання в тексті роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад: «Широкого поширення для проведення фінансового аналізу набули методики» [92, 129, 130, 190].

У теоретичному розділі в посиланнях на літературні джерела повинні бути номери сторінок: [18, С. 28; 84, с.104-106].

Посилання на ілюстрації кваліфікаційної роботи вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад: «Як показано на рис.1.2 ...». Посилання на формули вказують порядковим номером формули в дужках, наприклад: «... у формулі (2.1)». На всі таблиці роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «... в табл. 1.2». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.2».

Список використаних джерел (розділ «ЛІТЕРАТУРА»)

Джерела треба розміщувати в списку у такому порядку:

Конституція України;

Кодекси;

Закони України;

Укази Президента;
Постанови Верховної Ради України;
Постанови Кабінету Міністрів України;
інструкції та нормативні акти, видані міністерствами та іншими державними установами;

наукова, навчально-методична та спеціальна література (у тому числі газетні і журнальні статті), видана українською та російською мовами в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;

державні стандарти, СНіП;
література, видана іноземними мовами;
ресурси мережі Internet.

Відомості про джерела, включені до списку, необхідно надавати згідно з вимогами ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Додатки

Додатки оформлюють як продовження кваліфікаційної роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи.

Перед додатками на чистому листі в центрі по середині великими літерами пишуть слово «ДОДАТКИ», на якому ставлять номер сторінки (його проставляють у «ЗМІСТІ»), а подальші додатки не нумерують.

Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. У правому верхньому куті над заголовком додатку малими літерами з першої великої пишеться слово «Додаток __» і велика літера, що позначає додаток. Заголовок додатка пишеться нижче слова «Додаток» малими літерами з першої великої симетрично до тексту.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад: Додаток А, Додаток Б та ін. Один додаток позначається як додаток А.

Якщо додаток не вміщується на одній сторінці, його можна переносити на наступні, при цьому на другій у правому верхньому куті пишеться «Продовження додатка ____».

Якщо в роботі у якості додатків використовуються оригінали документів або їх копії, і при цьому місця для слова «Додаток» і його назви немає, то перед

додатком можна розміщувати чисту сторінку, на якій посередині пишуть номер та назву додатка.

Ілюстрації, таблиці і формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2. – другий рисунок першого розділу додатка Д; формула (А.1.) – перша формула додатка А.

Кваліфікаційна робота повинна бути акуратно переплетена і підписана як самим здобувачем вищої освіти, так і керівником роботи від кафедри, консультантами та завідуючим кафедри.

Демонстраційний матеріал до захисту кваліфікаційної роботи подається на листах формату А4 (210х297 мм) у кількості не менше 10 листів, які сформовані у файли для кожного члена Державної екзаменаційної комісії.

Разом з листами ілюстративних листів можна використовувати демонстраційний матеріал листів-презентацій в форматі PowerPoint (роздруковка), який готується на листах формату А4 (210х297 мм).

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Захист кваліфікаційних робіт проводиться на відкритому засіданні Державної екзаменаційної комісії.

Дата захисту кожної роботи визначається графіком засідань державних екзаменаційних комісій. Списки здобувачів вищої освіти, допущених до захисту кваліфікаційних робіт, подаються в Державну екзаменаційну комісію (ДЕК) не пізніше, ніж за тиждень до захисту.

Процедура захисту кваліфікаційної роботи є прилюдною і складається з таких дій:

- доповіді автора (визначається актуальність, мета, наукова та практична цінність роботи; питання, що винесені на захист, результати кваліфікаційної роботи). Рекомендована тривалість доповіді слухача – до 10 хвилин;
- відповідей на запитання членів ДЕК і присутніх на захисті;
- відповідей на зауваження наукового керівника та рецензентів;
- підведення підсумків захисту кваліфікаційної роботи (дається оцінка кваліфікаційної роботи кожного слухача).

На підставі рецензії та відгуку наукового керівника, результатів захисту кваліфікаційної роботи Державна екзаменаційна комісія приймає мотивоване рішення по кожному слухачеві про присвоєння кваліфікації магістра.

Результати захисту кваліфікаційних робіт оголошуються у цей же день після оформлення протоколів засідання державної екзаменаційної комісії.

Бакалаврські кваліфікаційні роботи, що містять особливо цінні практичні рішення, пропозиції, можуть бути рекомендовані ДЕК для опублікування або для доповідей і повідомлень на науково-теоретичних або науково-практичних конференціях, семінарах, симпозіумах тощо.

ДОДАТКИ

**Зразок оформлення зовнішньої рецензії
на кваліфікаційну роботу**

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти

Навчально-наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія»

ХНУ ім. В.Н. Каразіна спеціальності (шифр та назва спеціальності)

Петрова Івана Івановича на тему:

«Управління фінансової стійкістю підприємства»

Актуальність теми даного дослідження обумовлена тим, що відсутність розробленої фінансової стратегії, адаптованої до можливих змін факторів зовнішнього середовища, може призвести до того, що фінансові рішення окремих структурних підрозділів підприємства будуть носити різноспрямований характер, приводити до виникнення протиріч та зниженню ефективності фінансової діяльності в цілому.

Новизна. Кваліфікаційна робота має як теоретичну, так і практичну цінність. Детально проведений фінансовий аналіз діяльності підприємства. Аналіз виявив позитивні і негативні сторони роботи підприємства, що надало можливість запропонувати заходи щодо покращення його фінансової діяльності.

Якість проведеного аналізу проблеми. Автор вміло узагальнює різні погляди на вирішення завдань, що розкривають мету кваліфікаційної роботи. Позитивним можна вважати те, що в роботі якісно виконана теоретична частина. Це дозволило сформулювати основи вирішення проблеми та обґрунтувати його порядок.

Практична цінність висновків та рекомендацій. У результаті використання запропонованого в роботі алгоритм формування фінансової стратегії, який дозволить корегувати її згідно зі змінами зовнішнього та внутрішнього середовища. В роботі проведено SWOT- та PEST - аналізу та прогноз ймовірності банкрутства підприємства.

Наявність недоліків. (Якщо вони маютьесь).

Загальний висновок. Проте дане зауваження не знижує цінності даної кваліфікаційної роботи. Вона відповідає вимогам, що пред'являються до таких робіт, рекомендується до захисту з **(позитивною або негативною)** оцінкою, а її автор – **Петров Іван Іванович** – заслуговує присвоєння кваліфікації бакалавра з економіки.

Рецензент: начальник ПЕВ

ПАТ „Харківський метизний завод” _____

(підпис, печатка)

П.І.Б.

Приклад оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна академія»
Кафедра маркетингу та торговельного підприємництва

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

бакалавра

на тему:

(тема кваліфікаційної роботи)

Виконав: студент __ курсу, групи _____
спеціальності: _____

(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

_____/_____
(підпис) (ім'я та прізвище)

Керівник _____/_____
(підпис) (ім'я та прізвище)

Рецензент _____/_____
(підпис) (ім'я та прізвище)

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри _____/_____
(підпис) (ім'я та прізвище)

Перевірка на антиплагіат _____/_____
(підпис) (ім'я та прізвище)

Секретар ЕК _____/_____
(підпис) (ім'я та прізвище)

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА**

Навчально-науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна академія»

Кафедра: маркетингу та торговельного підприємництва

Спеціальність: *Шифр і назва спеціальностей*

Освітньо-професійна програма: «Назва ОПП»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
д. е. н., проф.
Вікторія ЧОБИТОК

(підпис)

«__» _____ 2025 р.

**ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу (дипломну роботу)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
здобувачу (ці) Івану ІВАНОВУ**

1. Тема: «_____» затверджена наказом по навчально-науковому інституту № 4801-5/925 від «11» квітня 2025 р.

2. Термін здачі закінченої роботи: «10» травня 2025 р.

3. Вихідні дані до роботи: Закони України, Постанови Верховної Ради, Постанови Кабінету Міністрів, теоретичні та практичні розробки вітчизняних та зарубіжних авторів за темою роботи, періодичні видання, статистичні дані, фінансова та статистична звітність підприємства, внутрішня документація

4. Зміст роботи (перелік питань, які належить розробити):

1. Теоретичні підходи до вивчення _____.

2. Аналіз діяльності _____.

3. Розробка заходів з удосконалення _____.

5. Перелік графічного матеріалу (презентаційний матеріал):

6. Консультант:

Розділ	Консультант	Підпис, дата		Оцінка (бали)
		Завдання видав	Завдання прийняв	
	не передбачено			

7. Дата видачі завдання: « » 2025 р.

Керівник:

_____ (підпис) (ім'я та прізвище)

Завдання прийняв (ла) до виконання:

_____ (підпис) (ім'я та прізвище)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН-ГРАФІК виконання кваліфікаційної роботи (дипломної роботи)

№ з/п	Назва етапів роботи та питань, які мають бути розроблені відповідно до завдання	Термін виконання	Позначки керівника про виконання завдань
1	Систематизація матеріалів про діяльність об'єкту дослідження		
2	Вивчення теоретичного матеріалу, написання першого розділу роботи		
3	Аналіз діяльності об'єкту дослідження, написання другого розділу		
4	Розробка та написання рекомендаційної частини роботи		
5	Розробка та написання методичної частини роботи		
6	Завершення вступу та висновків, формування анотації, впорядкування списку літератури		

Здобувач (ка)

_____ (підпис) (ім'я та прізвище)

Перевірка на антиплагіат

_____ (підпис) (ім'я та прізвище)

Зразок анотації кваліфікаційної роботи

АНОТАЦІЯ

Іванов І.І. Управління мотивацією персоналу на підприємстві. – Рукопис.

Бакалаврська кваліфікаційна робота зі спеціальності *Шифр і назва спеціальностей*. – Навчально-науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна академія» Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2025. – 65 с.

Бакалаврська кваліфікаційна робота присвячена вивченню теоретичних засад та практичних положень управління ресурсним потенціалом в сучасних умовах господарювання. Розкрито сутність ресурсного потенціалу, охарактеризовано його складові, проаналізовано тенденції формування на макрорівні. Узагальнено основні методи управління ресурсною базою. Проаналізовано динаміку, структуру та ефективність формування та використання ресурсного потенціалу. Запропоновано редукцію показників, які необхідно враховувати при прийнятті рішень.

Результати розробок можуть бути застосовані у практичній діяльності підприємств.

Ключові слова: ресурсний потенціал, ресурси, управління формування ресурсів.

ANNOTATION

Ivanov I.I. Management of personnel motivation at the enterprise. - Manuscript.

Bachelor's thesis on specialty *Code and name of specialties*. – Educational and Research Institute «Ukrainian Engineering Pedagogics Academy» of V. N. Karazin Kharkiv National University. – Kharkiv, 2024. – 65 p.

The bachelor's thesis is devoted to the study of the theoretical foundations and practical provisions of resource potential management in modern economic conditions. The essence of the resource potential has been revealed, its components have been characterized, and trends in formation at the macro level have been analyzed. The main methods of managing the resource base are summarized. The dynamics, structure and efficiency of the formation and use of resource potential are analyzed. It is proposed to reduce the indicators that must be taken into account when making decisions.

Development results can be applied in the practical activities of enterprises.

Key words: resource potential, resources, management of resource formation.

Приклад оформлення змісту кваліфікаційної роботи

ЗМІСТ

стор.

ВСТУП.....	
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ МОТИВАЦІЄЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	
1.1 Економічна сутність управління мотивацією на підприємстві.....	
1.2 Аналіз методів оцінки управління мотивацією на підприємстві...	
ВИСНОВКИ ДО 1 РОЗДІЛУ	
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПЕРСОНАЛУ ПП «ЛЕНТО».....	
2.1 Техніко-економічний аналіз діяльності ПП «Ленто».....	
2.2 Аналіз використання персоналу ПП «Ленто».....	
ВИСНОВКИ ДО 2 РОЗДІЛУ	
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА ТА ОБҐРУНТУВАННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО УПРАВЛІННЯ МОТИВАЦІЄЮ НА ПП «ЛЕНТО».....	
3.1 Організаційне забезпечення розвитку робітників ПП «ЛЕНТО»...	
3.2 Розробка стратегії розвитку управління персоналом на ПП «Ленто».....	
ВИСНОВКИ ДО 3 РОЗДІЛУ	
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	
ДОДАТКИ.....	

**Приклад оформлення титульного аркуша демонстраційного
матеріалу**

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна академія»
Кафедра маркетингу та торговельного підприємництва

**ДЕМОНСТРАЦІЙНИЙ МАТЕРІАЛ
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

На тему: «_____»

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
спеціальність: *Шифр і назва спеціальностей*
освітньо-професійна програма: *«Назва ОПП»*

Здобувач (ка) групи (шифр групи)	_____	
	(підпис)	(ім'я та прізвище)
Керівник роботи:		
д.е.н., проф., проф. каф. МТП	_____	
	(підпис)	(ім'я та прізвище)

Приклад оформлення демонстраційного матеріалу (продовження)

ПЛАКАТ 1

Аналіз визначення поняття «мотивація»

Автор	Визначення запропоноване автором
1	2
Афонін А. [26]	управлінська діяльність, спрямована на стимулювання працівників для досягнення цілей підприємства
Богиня Д. [29]	суб'єктивна сторона діяльності людини, яка представлена широким спектром потреб, бажань, почуттів, інтересів.
Вельш А. [31]	комплекс внутрішніх психологічних умов формування або активізації певного мотиву поведінки
Калініченко А. [39]	сукупність внутрішніх і зовнішніх рушійних сил, що спонукають людину до діяльності, визначають тип її поведінки, орієнтують на досягнення поставлених цілей
Кібанов А. [41]	процес свідомого вибору людиною того чи іншого типу поведінки, яка визначається комплексним впливом зовнішніх (стимули) і внутрішніх (мотиви) факторів
Колот А. [43]	це сукупність внутрішніх і зовнішніх рушійних сил, які спонукають людину до діяльності, визначають поведінку, форми діяльності, надають цій діяльності спрямованості, орієнтованої на досягнення особистих цілей і цілей організації
Кузьмін О. [48]	вид управлінської діяльності, який забезпечує процес спонукання себе та інших працівників до діяльності, що спрямована на досягнення особистих цілей і цілей організації
Мескон М. [53]	процес спонукання себе та інших до діяльності для досягнення особистих цілей та цілей організації
Шинкаренко В., Криворучко О. [90]	процес, який здійснюється менеджерами і полягає у виявленні сил (мотивів) та розробці стимулів, що спонукають індивідумів до дій по досягненню особистих цілей та цілей організації.
Вікіпедія (вільна енциклопедія) [115]	це процес стимулювання працівників до здійснення ефективної діяльності, спрямованої на досягнення цілей підприємства. Мотивація необхідна для ефективного виконання прийнятих рішень і запланованих завдань
Малий економічний госларій [116]	позиція, що привертає людину діяти цілеспрямованим чином; процес пробудження себе і інших людей до дій, що дозволяють досягти цілей організації

ЛИСТ ЗАУВАЖЕНЬ (зразок)

Обов'язкове представлення
для повторного подання
(після усунення зауважень)

 П.І.Б здобувача вищої освіти

Л И С Т

зауважень при проходженні нормоконтролю
і допуску до захисту кваліфікаційної роботи

Наявність необхідних документів	Наявність	Повторне подання
Довідка про працевлаштування (подання з деканату)		
Зовнішня рецензія		
Відгук керівника		
Акт перевірки на плагіат		
Презентаційний (ілюстративний матеріал)		
Електронний варіант роботи (CD)		
Ксерокопії публікацій		
Стаття (<i>тези</i>) за результатами виконання кваліфікаційної роботи		
Наявність підписів:		
Віза відповідального за нормо-контроль		
Керівника		
Здобувача вищої освіти		

Зауваження для обов'язкового усунення у роботі на сторінках:

Оформлення розділів кваліфікаційної роботи:

- ___ АНОТАЦІЇ
- ___ ЗМІСТ
- ___ ВСТУП
- ___ ЛІТЕРАТУРА
- ___ ВИСНОВКИ
- ___ ДОДАТКИ

Висновок про необхідність повторного
проходження нормо-контролю _____

**Орієнтовна тематика бакалаврських кваліфікаційних робіт
для здобувачів вищої освіти спеціальності
071 «Облік і оподаткування»**

1. Методика обліку і аналізу фінансової стійкості підприємства.
2. Методика обліку і аналізу формування та використання прибутку.
3. Методика обліку і аудиту доходів від реалізації готової продукції (товарів).
4. Методика обліку і аналізу фінансових результатів діяльності підприємства.
5. Методика обліку і аналізу операційних витрат підприємства.
6. Обліково-аналітичне забезпечення доходів та фінансових результатів операційної діяльності підприємства.
7. Методика обліку, аналізу і аудиту монетарних активів.
8. Методика обліку, аудиту і аналізу нематеріальних активів підприємства.
9. Методика обліку, аудиту і аналізу основних засобів підприємства.
10. Методика обліку, контролю і аналізу ефективності використання запасів підприємства.
11. Методика формування та виконання кошторису бюджетної установи.
12. Методика обліку, аудиту та аналізу грошових коштів підприємства.
13. Методика обліку, аудиту та аналізу малоцінних та швидкозношуваних предметів підприємства.
14. Методика обліку і аналізу біологічних активів підприємства.
15. Методика обліку і контролю запасів у закладі державного сектору.
16. Обліково-аналітичне забезпечення доходів і фінансових результатів операційної діяльності підприємства.
17. Обліково-аналітичне забезпечення формування фінансової звітності підприємства.
18. Організація і методика обліку і аналізу витрат і калькулювання собівартості продукції на підприємстві.
19. Організація і методика обліку, аналізу і контролю розрахунків з дебіторами та кредиторами підприємства.
20. Організація обліку і аналізу нематеріальних активів.
21. Організація обліку і аналізу основних засобів підприємства.
22. Організація обліку і аналізу товарних операцій на торговельному підприємстві.
23. Організація обліку і контролю розрахунків з бюджетом за податками.
24. Організація обліку, аналізу і контролю оплати праці на підприємстві.

25. Організація системи податкового обліку на підприємстві.
26. Організація та методика обліку і контролю виробничих запасів підприємства за сучасних умов господарювання.
27. Організація управлінського обліку та розробка управлінської звітності підприємства.
28. Розробка облікової політики підприємства та визначення її впливу на фінансові результати діяльності.
29. Організація обліку і контролю поточних зобов'язань підприємства.
30. Фінансова звітність підприємства: методика формування та використання в управлінні.

**Орієнтовна тематика бакалаврських кваліфікаційних робіт
для здобувачів вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент»**

1. Управління ефективністю використання основних засобів.
2. Удосконалення організації виробництва на підприємстві.
3. Управління маркетинговою діяльністю підприємства.
4. Управління конкурентоспроможністю підприємства.
5. Удосконалення системи ціноутворення на підприємстві.
6. Управління витратами підприємства.
7. Управління процесом формування собівартості на підприємстві.
8. Управління ефективністю використання основних виробничих фондів підприємства.
9. Управління платоспроможності підприємства.
10. Удосконалення системи управління матеріальними ресурсами.
11. Управління ризиками на підприємстві.
12. Формування системи управління персоналом підприємства.
13. Управління продуктивністю праці робітників підприємства.
14. Удосконалення системи оплати праці робітників підприємства.
15. Управління мотивацією персоналу на підприємстві.
16. Удосконалення організації праці та стимулювання виробничого персоналу підприємства.
17. Удосконалення оцінки і стимулювання персоналу підприємства.
18. Управління інвестиційною привабливістю підприємства.
19. Управління інвестиціями на підприємстві.
20. Управління інноваційною діяльністю підприємства.
21. Управління фінансовою діяльністю підприємства.
22. Антикризове управління підприємством
23. Формування системи антикризового фінансового управління на підприємстві.
24. Управління фінансовою стійкістю підприємства.
25. Управління ліквідністю підприємства.
26. Управління матеріальними ресурсами підприємства.
27. Управління оборотними коштами підприємства.
28. Організація системи контролінгу на підприємстві.
29. Управління дебіторською заборгованістю підприємства.
30. Управління кредиторською заборгованістю підприємства.
31. Управління активами підприємства.

32. Управління рентабельністю підприємства.
33. Удосконалення амортизаційної політики підприємства.
34. Формування ефективної ресурсної політики підприємства.
35. Формування стратегії ціноутворення на підприємстві та шляхи її удосконалення.
36. Управління ресурсним потенціалом підприємства
37. Удосконалення організаційної структури управління підприємством.
38. Формування кадрової політики підприємства.
39. Удосконалення механізму управління персоналом підприємства.
40. Удосконалення процесу стратегічного планування на підприємстві.
41. Формування системи менеджменту якості на підприємстві.
42. Удосконалення (формування) системи логістичного управління в підприємстві.
43. Удосконалення економічного механізму господарювання на підприємстві.
44. Управління економічним ризиком господарської діяльності підприємства.
45. Управління консалтинговою діяльністю на підприємстві.
46. Управління підприємством малого бізнесу та шляхи його удосконалення.
47. Формування системи бенчмаркінгу на підприємстві.
48. Управління дивідендною політикою на підприємстві.
49. Управління процесом банківського кредитування.
50. Управління економічною стійкістю підприємства.

**Орієнтовна тематика бакалаврських кваліфікаційних робіт
для здобувачів вищої освіти спеціальності 075 «Маркетинг»**

1. Особливості функціонування підприємств за умов ринкових відносин.
2. Маркетингова діяльність підприємства в умовах трансформації ринків.
3. Організація роботи підприємства, орієнтованого на концепцію маркетингу.
4. Сучасна концепція маркетингової діяльності підприємства і перспективи її еволюції.
5. Формування структури системи маркетингу на підприємстві.
6. Маркетинговий комплекс підприємства і напрями його вдосконалення.
7. Підприємницька діяльність підприємства на основі концепції збуту.
8. Підприємницька діяльність підприємства на основі концепції маркетингу.
9. Маркетингова інформаційна система підприємства.
10. Система аналізу маркетингової інформації на підприємстві.
11. Система маркетингової інформації та її структура на підприємстві.
12. Концепція системи маркетингової інформації на підприємстві.
13. Система комплексного маркетингового дослідження на підприємстві.
14. Оцінка ефективності маркетингових досліджень підприємства.
15. Основні напрями комплексного маркетингового дослідження підприємства.
16. Організація маркетингового дослідження поведінки споживачів на ринку товарів (послуг).
17. Організація дослідження конкуренції та конкурентів на ринку.
18. Дослідження маркетингового середовища на ринку.
19. Аналіз зовнішнього середовища маркетингової системи в процесі комплексного дослідження ринку.
20. Дослідження ринку споживачів у процесі маркетингової діяльності підприємства.
21. Методи вивчення та оцінки потреб споживачів.
22. Шляхи підвищення конкурентоспроможності товарів підприємства на ринку.
23. Маркетингова цінова політика підприємства.
24. Роль цінової політики в маркетинговій діяльності підприємства і методи її розробки.
25. Управління маркетинговою ціновою політикою підприємства.
26. Види цінової політики підприємства.

27. Особливості цінової політики підприємства на різних етапах життєвих циклів товарів.

28. Впровадження системи ціноутворення на підприємстві, орієнтованого на концепцію маркетингу.

29. Організація збуту товарів у процесі маркетингової діяльності підприємства.

30. Організація руху товарів у процесі маркетингової діяльності підприємства.

31. Посередницька маркетингова діяльність підприємства.

32. Оцінка ефективності роботи діяльності торгових агентів.

33. Маркетингові рішення оптового торговця.

34. Маркетингові рішення торговельних підприємств в умовах ринку.

35. . Маркетингові рішення роздрібних підприємств в умовах ринку.

36. Маркетингова діяльність оптових підприємств в умовах ринку.

37. Маркетингова діяльність у сфері послуг.

38. Форми і методи продажу товарів у процесі маркетингової діяльності підприємства.

39. Організація договірних взаємозв'язків у маркетинговій діяльності підприємства.

40. Маркетингова комунікаційна політика підприємства.

41. Структура комплексу маркетингових комунікацій на підприємстві.

42. Сучасна система ділової комунікації підприємства.

43. Функції реклами у процесі маркетингової діяльності підприємства.

44. Оцінка ефективності реклами у процесі маркетингової діяльності підприємства.

45. . Розробка програми рекламної діяльності підприємства.

46. Організація діяльності служби маркетингу на підприємстві та шляхи її підвищення.

47. Організаційна структура управління служби маркетингу на підприємстві.

48. Особливості функціональної організаційної структури служби маркетингу на підприємстві.

49. Використання регіональної організаційної структури служби маркетингу на підприємстві.

50. Особливості організації маркетингової діяльності підприємства за товарною ознакою.

**Орієнтовна тематика бакалаврських кваліфікаційних робіт
для здобувачів вищої освіти спеціальності
076 «Підприємництво та торгівля»**

1. Актуальні проблеми управління мотивацією персоналу в митних органах.
2. Міжнародні дорожні перевезення як фактор митної діяльності держави.
3. Обґрунтування бізнес-плану виходу підприємства на зовнішні ринки.
4. Ризики підприємницької діяльності: оцінка та розробка програми їх мінімізації.
5. Конкурентоспроможність бізнесу та обґрунтування стратегії її забезпечення.
6. Конкурентні переваги бізнесу та обґрунтування стратегії їх забезпечення.
7. Маркетинговий потенціал бізнесу та обґрунтування стратегії підвищення ефективності його використання.
8. Обґрунтування стратегії управління товарним асортиментом в підприємницькій діяльності.
9. Розробка та впровадження вартісно-орієнтованого управління бізнесом.
10. Бізнес-активи та розробка механізму управління ними.
11. Розробка та обґрунтування стратегії економічного зростання компанії.
12. Оцінка вартості бізнесу та обґрунтування заходів щодо її зростання.
13. Стратегічне управління витратами в підприємницькій діяльності.
14. Розробка системи управління бізнесом за процесним підходом.
15. Обґрунтування економічної доцільності використання аутсорсингу в підприємницькій діяльності.
16. Бенчмаркінг як інструмент підвищення якості бізнес-процесів і конкурентоспроможності бізнесу.
17. Системи управління корпоративними знаннями та обґрунтування напрямів її вдосконалення.
18. Обґрунтування проекту використання фінансового лізингу в підприємницькій діяльності.
19. Обґрунтування проекту використання оперативного лізингу в підприємницькій діяльності.
20. Інвестиційна привабливість бізнесу та обґрунтування проекту її забезпечення.
21. Обґрунтування стратегії адаптації бізнесу до зовнішнього середовища.
22. Стратегічне управління персоналом в підприємницьких структурах.
23. Розробка проекту вдосконалення організаційної моделі управління в підприємницьких організаціях.
24. Управління активами високотехнологічних компаній.

25. Розробка проекту впровадження системи збалансованих показників підвищення ефективності управління мережею бізнес-процесів.
26. Розробка та обґрунтування проекту вдосконалення моделі логістичної системи підприємницької організації.
27. Обґрунтування стратегії зростання прибутковості бізнесу.
28. Економічна безпека підприємства: методи оцінки та формування механізму її забезпечення.
29. Стратегічне управління основними засобами у виробничому підприємстві.
30. Формування системи антикризового управління бізнесом.
31. Обґрунтування проекту фінансового оздоровлення підприємницької організації.
32. Стратегічне управління активами в підприємницьких організаціях.
33. Обґрунтування стратегії інноваційного розвитку підприємницької організації.
34. Розробка проекту підвищення ефективності процесу управління збутом в підприємницьких структурах.
35. Розробка стратегії виходу інноваційного продукту на внутрішній ринок.
36. Розвиток системи мотивації персоналу в підприємницьких організаціях.
37. Управління фінансовими потоками (антикризовими заходами) в підприємницькій організації.
38. Розвиток логістичної системи як фактор підвищення ефективності комерційного підприємництва.
39. Обґрунтування створення структурного підрозділу з виробництва торговельної продукції для імпортозаміщення.
40. Розробка торгових стратегій на ринку електронних грошей.
41. Маркетингові стратегії підвищення ефективності системи збуту ІТ-послуг.
42. Розробка стратегії виходу торговельної фірми на зовнішні (європейські) ринки.
43. Розробка шляхів підвищення ефективності антикризового управління підприємницькою організацією.
44. Розробка бізнес-проекту створення нової продукції в контексті реорганізації виробничого підприємництва.
45. Урахування ризиків невідповідності (комплаєнс-контролю) при організації підприємницької діяльності в Україні.
46. Прогнозування ризику фінансової неспроможності європейських промислових компаній як запорука підвищення ефективності їх виробничо-господарської діяльності.

47. Управління маркетинговою діяльністю як запорука стійкого розвитку торговельного бізнесу.

48. Аналіз ринкових можливостей виробничого підприємництва з метою оцінки перспективних напрямків його розвитку.

49. Розробка бізнес-проекту створення малої фірми в умовах загострення конкурентної боротьби.

50. Шляхи вдосконалення нормування праці на підприємстві.

51. Формування якості товару та проведення митних експертиз.

52. Формування споживчих властивостей товару та особливості застосування нетарифного регулювання митних платежів.

53. Управління асортиментом товару та особливості його переміщення через митний кордон України.

54. Формування споживних властивостей товару та його митне оформлення.

55. Управління якістю товару та особливості його митного оформлення.

56. Ідентифікація товару українського виробництва та особливості оформлення на нього митної документації.

57. Управління асортиментом та якістю товару та застосування до нього заходів нетарифного регулювання.

58. Товарознавча оцінка товару та нарахування на нього митних платежів.

59. Ідентифікація товарів, що перетинають митний кордон України та заходи щодо захисту вітчизняного ринку від неякісної продукції.

60. Аналіз та способи розширення асортименту товарів, що переміщуються через митний кордон України та здійснення митного контролю за ними.

Для нотаток

Навчальне видання

ДИПЛОМНЕ ПРОЕКТУВАННЯ

*Методичні вказівки
до виконання кваліфікаційних робіт на здобуття
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти*

Укладачі:

ЧОБІТОК Вікторія Іванівна
ЧУЙКО Марина Миколаївна

Формат 60×84/16. Гарнітура Times New Roman.
Папір для цифрового друку. Друк ризографічний.

Ум. друк. арк. 4,2

Тираж прим б/в.

Українська інженерно-педагогічна академія
61003, м. Харків, вул. Університетська, 16